

A
2
B
52

280002

Hamboek nr
2809

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS

TE NAALDWIJK

BIBLIOTHEEK

Proefstation voor de Groenten- en
Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

**De kwaliteit van het oppervlaktewater in de omgeving
van Zoetermeer - 1968**

Naaldwijk, mei 1969

J. van Bousdon

722 1451

Inhoud

Inleiding

Monsterplaatsen

Bemonstering

Resultaten

Samenvatting

Literatuur

Bijlagen

Inleiding

Het in 1966 en 1967 verrichte onderzoek (1, 2) naar de kwaliteit van het oppervlaktewater in de omgeving van Zoetermeer werd in 1968 voortgezet. De ligging van de monsterplaatsen is ongewijzigd gebleven.

Monsterplaatsen

De monsterplaatsen zijn in tabel 1 beschreven. Op een kaartje in afbeelding 1 is de situatie van de monsterplaatsen weergegeven.

Monsterplaats	Situatie
C-1	Vaart bij kruising Katvijkerlaan-Heerdeinde
C-2	Delftse Wallenwatering bij brug t.o. Nutridafabriek
C-3	Leidse Wallenwatering \pm 500 m achter dorp Zoetermeer
C-4	Bovensijde bij gemaal „Palenstein“
C-5	Molenvaart bij café „de Horst“
C-6	Vaart - Zegwaardseweg 60 ^A

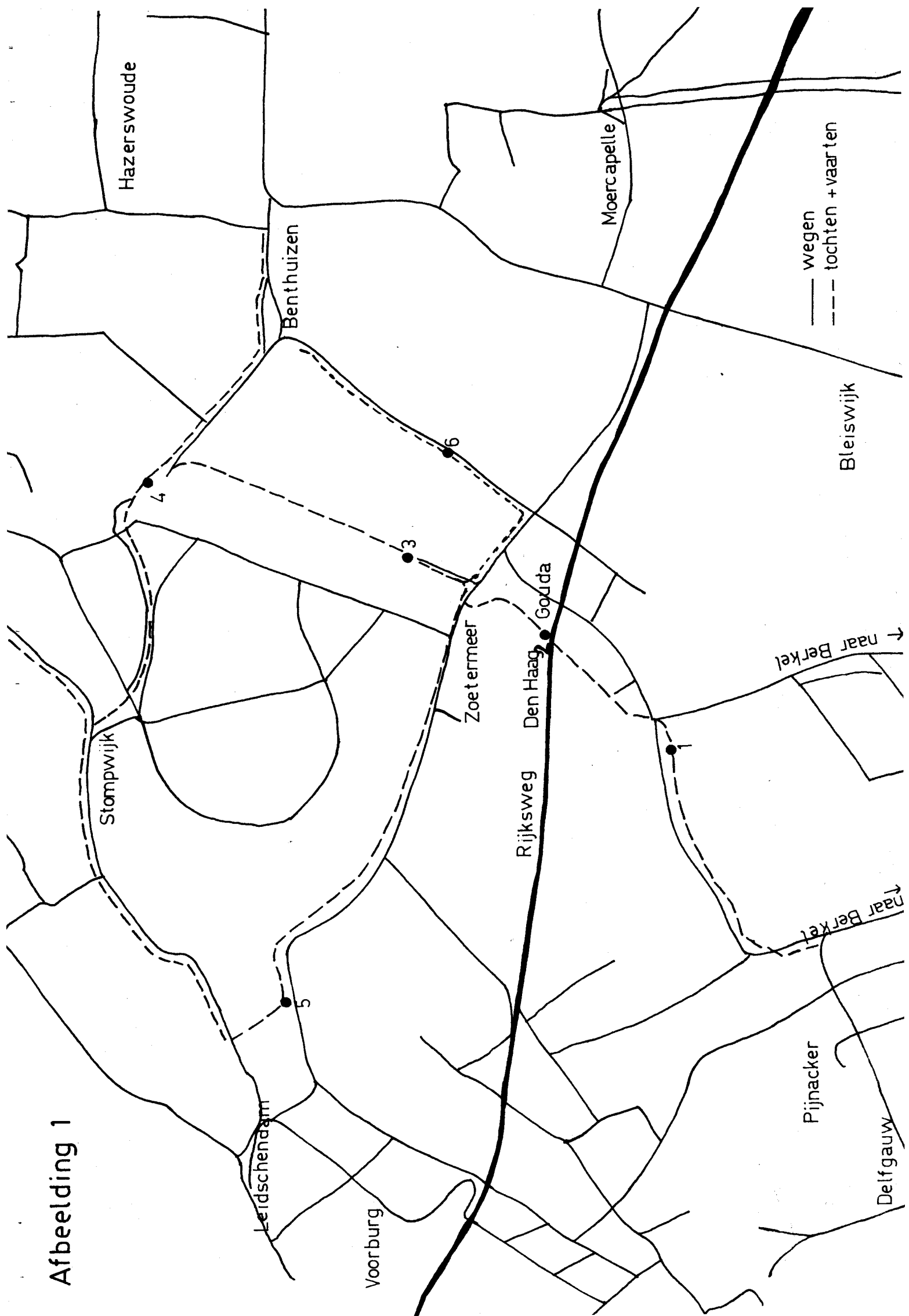
Tabel 1. De beschrijving van de monsterplaatsen.

Bemonstering

In totaal werd in 1968 53 maal bemonsterd. De bemonstering is steeds wekelijks uitgevoerd. In bijlage 1 zijn de data van de bemonsteringen weergegeven. Het aantal bemonsteringen per maand is opgenomen in bijlage 2.

Bij de monsternamen is er steeds naar gestreefd het monster op \pm 30 à 40 cm onder het wateroppervlak te nemen.

Afbeelding 1

Resultaten

Op het laboratorium van het Proefstation zijn in de monsters de volgende bepalingen verricht :

chlorion - mg/liter
geleidingsvermogen (E.C.) - $\text{mmho/cm bij } 25^{\circ}\text{C}$

Op het laboratorium werd met ingang van 1 januari 1968 het geleidingsvermogen niet zoals voorheen uitgedrukt bij 18°C , maar bij 25°C . De maandgemiddelden van het chlooriongehalte en het geleidingsvermogen zijn per monsterplaats respectievelijk weergegeven in de bijlagen 3 en 4. Uit de in deze bijlagen opgenomen gegevens is per monsterplaats een jaar-, zomer- en wintergemiddelde berekend. De gemiddelden over de zomerperiode zijn samengesteld uit de resultaten over de maanden mei tot/met oktober; voor de winterperiode zijn de overige maanden aangehouden. De jaar-, zomer- en wintergemiddelden van het chlooriongehalte en het geleidingsvermogen zijn per monsterplaats opgenomen in tabel 2.

Monster- plaats	$\text{mg Cl}^{-}/\text{l}$			E.C. $\text{mmho/cm (} 25^{\circ}\text{C)}$		
	Jaar	Zomer	Winter	Jaar	Zomer	Winter
C-1	207	242	172	1,41	1,39	1,42
C-2	218	244	192	1,50	1,43	1,57
C-3	223	258	187	1,49	1,50	1,49
C-4	413	465	360	2,50	2,51	2,50
C-5	222	245	200	1,57	1,49	1,65
C-6	201	240	161	1,40	1,38	1,41

Tabel 2. De jaar-, zomer- en wintergemiddelden van het chlooriongehalte en het geleidingsvermogen per monsterplaats.

Zoals uit tabel 2 blijkt is het jaargemiddelde van het chlooriongehalte bij alle monsterplaatsen iets hoger dan 200 mg/l . Evenals in 1967 werden bij monsterplaats C-4 bij de jaar-, zomer- en wintergemiddelden bij beide bepalingen aanmerkelijk hogere waarden gevonden. Bij het chlooriongehalte is tussen de gehalten

's-somers en 's-winters een duidelijk systematisch verschil aanwezig. Tussen de zomer- en wintergemiddelden van het geleidingsvermogen is vrijwel geen verschil aanwezig.

Samenvatting

In 1968 is het oppervlaktewater in de omgeving van Zoetermeer wekelijks bemonsterd en onderzocht. Het jaargemiddelde van het chlooriongehalte was ongeveer 200 mg/l, bij monsterplaats C-4 was het echter belangrijk hoger. Het geleidingsvermogen bij deze monsterplaats was eveneens hoog. Tussen de zomer- en wintergemiddelden van het chlooriongehalte was een systematisch verschil aanwezig. In de zomer waren deze gehalten over alle monsterplaatsen namelijk hoger dan in de winter. Bij het geleidingsvermogen was tussen zomer en winter weinig verschil aanwezig. Uit de in tabel 2 opgenomen gegevens is over de zes monsterplaatsen zowel voor het chlooriongehalte als voor het geleidingsvermogen een totaal jaar-, zomer- en wintergemiddelde berekend. Voor 1966, 1967 en 1968 zijn de gevonden waarden als volgt :

<u>mg Cl⁻/l</u>				<u>E.C. mmo/cm</u>		
<u>Jaar</u>	<u>-</u>	<u>Zomer</u>	<u>- Winter</u>	<u>Jaar</u>	<u>-</u>	<u>Zomer</u> - <u>Winter</u>
1966	-	285	-	1,50		
1967	-	220	- 259 - 181	1,30	-	1,29 - 1,30
1968	-	247	- 282 - 212	1,64	-	1,62 - 1,67

De hoge uitkomsten van het geleidingsvermogen in vergelijking met 1967 zijn voor een deel een gevolg van de wijziging van de temperatuur waarbij de uitkomst wordt weergegeven.

Literatuur

1. De kwaliteit van het oppervlaktewater in de omgeving van Zoetermeer 1966.

J. van Buseken

Intern verslag Proefstation Naaldwijk.

2. De kwaliteit van het oppervlaktewater in de omgeving van Zoetermeer 1967.

J. van Buseken

Intern verslag Proefstation Naaldwijk

De bemonsteringsdata

Bemonstering	Data	Bemonstering	Data
1	3-1-1968	28	10-7-1968
2	10-1-1968	29	16-7-1968
3	16-1-1968	30	24-7-1968
4	24-1-1968	31	31-7-1968
5	31-1-1968	32	7-8-1968
6	7-2-1968	33	14-8-1968
7	14-2-1968	34	20-8-1968
8	20-2-1968	35	27-8-1968
9	28-2-1968	36	4-9-1968
10	6-3-1968	37	10-9-1968
11	13-3-1968	38	17-9-1968
12	19-3-1968	39	25-9-1968
13	27-3-1968	40	2-10-1968
14	3-4-1968	41	9-10-1968
15	10-4-1968	42	15-10-1968
16	17-4-1968	43	23-10-1968
17	24-4-1968	44	30-10-1968
18	1-5-1968	45	6-11-1968
19	8-5-1968	46	13-11-1968
20	15-5-1968	47	19-11-1968
21	21-5-1968	48	27-11-1968
22	29-5-1968	49	4-12-1968
23	5-6-1968	50	11-12-1968
24	12-6-1968	51	17-12-1968
25	18-6-1968	52	24-12-1968
26	26-6-1968	53	31-12-1968
27	3-7-1968		

Bijlage 2

Het aantal bemonsteringen per maand

Maand	Aantal bemonsteringen
Januari	5
Februari	4
Maart	4
April	4
Mei	5
Juni	4
Juli	5
Augustus	4
September	4
Oktober	5
November	4
December	5

Bijlage 3

De maandgemiddelden van het chlooriongehalte in mg per liter

Maand	Monsterplaatsen					
	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6
januari	137	131	139	208	141	124
februari	146	162	146	240	174	133
maart	203	218	191	453	209	148
april	252	234	230	550	256	216
mei	264	270	258	548	265	252
juni	246	229	250	586	244	251
juli	271	264	233	478	256	234
augustus	254	269	234	427	294	212
september	244	236	278	517	239	254
oktober	171	196	296	233	171	238
november	109	178	202	309	189	145
december	188	227	215	402	231	201

Bijlage 4

De maandgemiddelden van het geleidingsvermogen mho/cm (25°C)

Maand	Monsterplaatsen					
	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6
januari	1,35	1,40	1,36	2,07	1,47	1,24
februari	1,34	1,50	1,34	2,19	1,61	1,31
maart	1,46	1,56	1,46	2,70	1,61	1,31
april	1,33	1,54	1,46	2,82	1,65	1,47
mei	1,47	1,50	1,48	2,68	1,48	1,45
juni	1,34	1,33	1,35	2,69	1,41	1,41
juli	1,46	1,44	1,23	2,50	1,47	1,27
augustus	1,40	1,42	1,32	2,42	1,58	1,28
september	1,43	1,40	1,88	2,55	1,42	1,43
oktober	1,26	1,51	1,72	2,19	1,60	1,46
november	1,40	1,67	1,63	2,50	1,76	1,49
december	1,63	1,73	1,68	2,73	1,78	1,66